

Folkets Bio pressmaterial

MONDOVINO

En film av Jonathan Nossiter

www.folketsbio.se

MONDOVINO

Nominerad till Guldpalmen 2004

En dynamisk, avslöjande och roande film om vinindustrin, som med urgamla traditioner idag står i omvälvande förändring. Som all traditionell tillverkningsindustri konfronteras även vinindustrin av globalisering och att företag tar över familjeägda vingårdar som tidigare gått i arv från generation till generation, är ett växande fenomen. En enda amerikansk vinkritikers åsikt kan påverka hela odlingsområden för oöverskådlig framtid, och etablerade vinodlare finner plötsligt att deras viner blivit osäljbara. Filmen fokuserar på personer i den internationella vinvärlden, och genom att låta alla komma till tals, från den snacksalige till den förteguna, från aktiemäklaren till dagarbetaren, visar filmen den omfattande vinindustrin ur varje tänkbart perspektiv.

Mondovino spänner över tre kontinenter och väver samman sagan om makt och tronföljd bland miljardärsfamiljerna i Napa Valley, rivaliteten mellan två aristokratiska florentinska dynastier och en burgundisk familjs kamp över tre generationer för att bevara sina få landhektar. Och kanske är alla dessa strider sekundära i förhållande till en munter och spjuveraktig rövare från Bordeaux som sprider sitt nymodighetsbudskap från Italien till New York till Argentina?

I tusentals år har vinet varit en symbol för den västerländska civilisationen. Aldrig har kriget om vinets själ varit mer desperat. Aldrig har så mycket pengar och stolthet stått på spel. Och på stridslinjen står lokalt mot multinationellt och enkla bönder mot maktfullkomliga industrimagnater. Även i vinets värld simmar fula fiskar.

REGISSÖREN JONATHAN NOSSITER

Jonathan Nossiter är inte bara filmare, utan har också gjort karriär i vinbranschen. Som utbildad sommelier har han utarbetat vinlistor och utbildat personal för flera New York restauranger, inklusive "Balthazar", "Rice", "Il Buco" och "Pravda". Han har också varit vinskribent för "New York Magazine", "Wine and Food" och "The Forward".

Intresset väcktes när han som 15-åring började arbeta som servitör i Paris.

- För mig har vin alltid varit förenat med vänskap och nöje, säger Nossiter. Eftersom min far var utrikeskorrespondent för "New York Times" och "Washington Post" så växte jag upp i Frankrike, Italien, Grekland, Indien och USA. Jag lärde mig tidigt hur min far skaffade sig kunskap om ett land genom att prata med alla möjliga olika sorters människor. De senaste 20 åren har jag mött väldigt många vinodlare och börjar se att denna enskilda värld på ett märkligt sätt tycks spegla världen i stort. Orsaken är enkel. Vin är mer likt människan än någonting annat på jorden, i sin oändliga komplexitet. Vinet är också ett av de tydligaste uttrycken för en judisk-kristen och grekisk-romersk tradition. Och i stället för att behålla traditionerna som gammalt dammigt arvegods, så hålls de levande, vitala och moderna. Man kan verkligen säga att vinet är den västerländska civilisationens beskyddare.

Att undersöka hur det ser ut på vinets område idag är också ett sätt att se hur vi i världen i stort ser på vårt förflutna och vad vi planerar för framtiden. Ur den synvinkeln är nyheterna från vinvärlden både spännande och skrämmande.

Jonathan Nossiter beskriver vinodlaren som bonde, affärsman och konstnär, med en enkel och ödmjuk relation till naturen. Samtidigt som han arbetar med jorden har vinodlaren kulturella ambitioner som är förbundna med ett kulturellt arv. Som en konstnär försöker han förmedla njutning och framkalla mänskligt utbyte. Den stora skillnaden är att det som vinodlaren lägger sin själ i är kortlivat och flyktigt. Vin kan också spegla kulturella förändringar.

-Det var t.ex. inte ett sammanträffande att det var vinboom i USA på 70-talet, menar Nossiter. Vin från Kalifornien ansågs för speciellt och intensivt och till och med utmanande att dricka. Samtidigt var det radikalt och uppfriskande. Vinodlare på den tiden delade samma lust att upptäcka och experimentera som Cassavetes, Scorsese eller Coppola under samma period. På 80-talet, med Reagantidens ankomst, började vinet med ens att förändras. Över en natt blev den tidigare råa och oförutsägbara vätskan välpolerad och medietränad, ett lättdrucket vin i snygg förpackning. Vinet började formas för att uttrycka prestige och ekonomisk makt. Det är inte en slump att filmerna i Hollywood under samma period blev allt mer insmickrande kommersiella produkter.

De små vingårdarna i Kalifornien som på 70-talet haft samma slags "skråanda" som odlarna i Bourgogne börjar plötsligt sälja ut sig till större bolag. Coca-Cola köpte Sterlings vingårdar på 80-talet. Ett decennium senare sålde Coca-Cola vingården till Diageo, ett ännu större multinationellt bolag, precis samtidigt som det blev absurt att tala om "ursprungsland", eller identitet, för ett globalt företag. Enligt Nossiter är nästa stadium av utvecklingen det vi upplever idag, det frivilliga samarbetet mellan småskaliga lantliga produktioner, som till exempel ekologiska odlingar.

Ursprunget till filmen är mycket personligt. När Nossiter började filma tillsammans med den uruguayanske filmaren Juan Pittaluga, var det som en slags casting av vinodlare i olika regioner. När de mötte vinodlare i Bourgogne, slogs de av intensiteten i far-sön relationerna och hur den uttryckte sig, i kärlek, konflikt och i själva vinproduktionen.

- Det fick oss att börja tänka på våra egna fäder, berättar Nossiter. Bådas fäder dog som relativt unga men har lämnat kvar ett starkt intryck som bottnar i deras kärlek och engagemang i världen runt omkring dem.

Tanken på det en person lämnar efter sig, på vad som lever vidare, dör ut, går förlorat, eller medvetet förkastas, blev för Nossiter den djupaste inspirationen till filmen.

-Det var också extra spännande att mina förutfattade meningar blev omkullkastade i nästan alla möten. En person som kallar sig själv konservativ, till och med reaktionär, visades sig vara mycket mera radikal och progressiv än någon som röstar "vänster".

Filmen utgår från Bourgogne som på 70-talet gick igenom en liknande utveckling på vinområdet som Kalifornien. Vinodlarna från Bourgogne på den tiden var relativt isolerade från omvärldens ekonomiska och kulturella press, när vinet som man hade tyckt om i tusentals år, plötsligt blev omodernt. För att inte stå utanför den framväxande globala världsmarknaden, sög man upp alla tidens trender, inklusive

ett okritiskt användande av kemikalier och bekämpningsmedel.

Mirakulöst nog så fick deras kärlek till jorden dem att ganska snart sluta med denna giftiga utveckling och istället fokusera på att hitta egna sätt att i modern tid förvalta sitt arv.

Med Mondovino har Nossiter öppnat dörrarna till en mycket privat klubb. Men han blev väl emottagen.

- Det finns en naturlig gemytlighet i vinbranschen, säger Nossiter. Även de som gör vin med allt annat än idealistiska motiv tycker att det är svårt att motstå den självklara frestelsen som kommer från en flaska. Det uppstår magi när druvor görs till vin. Och även om det är sant att vinbranschen länge varit lite hemlig, så kan man säga att alla som dricker vin är sällskapsjuka.

Jonathan Nossiter vill inte beskriva sig själv som en inbiten vinälskare.

- Mer som en upptäckare, skulle jag vilja säga. Jag har alltid försökt undvika snobbismen i vinkunnande, hela den där fåniga jargongen om "smak av päronblomma eller som lukten av min mormors sidenunderkläder" Olyckligtvis har vin förknippats med de allra mest exklusiva delarna av en viss livsstil. Särskilt på ställen som själva inte har vinodling som tradition, som i Amerika, England eller Fjärran Östern, har vin blivit en symbol för elitism. Jag har alltid försökt kämpa emot sånt.

Om jag gör en vinlista för en restaurant eller lär upp personalen, så insisterar jag alltid på att de ska beskriva vinet med egna ord, utifrån sin egen magkänsla. Man ska inte fuska sig genom en flaska vin. En skådespelare måste involvera sina känslor för att inte fuska sig genom en roll. Till och med den mest oerfarna vinkonsument kan omedelbart märka när någon "bara spelar". I filmen ville jag komma så nära den vanliga åskådarens perspektiv som möjligt, utgå från människor som inte bryr sig ett dugg om vin utan som helt enkelt bara uppskattar livets goda. Jag tror faktiskt att dessa traditioner är essentiella för vår kulturs överlevnad.

I filmen får vi möta Michel Rolland, en berömd vinkännare som arbetar med de största vintillverkarna i tolv länder. Nossiter beskriver Rolland som en vinbranschens Spielberg som alltid lyckas plocka upp trender i sin samtid och vet hur man fångar dem i en produkt.

- Han är tveklöst den mest berömda vinkännaren i världen. Han är som en oerhört framgångsrik affärsman eller politisk rådgivare, helt anpassad till den globala marknaden.

Någon i filmen påstår att "man gör vin som speglar vem man är".

- Det är absolut sant, säger Nossiter. Det var nära att jag skrev i sluttexterna: "Det du tycker om personerna i filmen, kommer du också att tycka om vinet de gör."

MER OM JONATHAN NOSSITER...

Mondovino är Jonathan Nossiters fjärde långfilm. Nossiters förra långfilm, *Signs and Wonders*, är en psykologisk thriller med Stellan Skarsgård och Charlotte Rampling i huvudrollerna (Premiär på Berlin Filmfestival år 2000.) 1997 regisserade han *Sunday*, som vann Juryns stora pris för Bästa film och Bästa manus på Sundance filmfestival 1997. *Resident Alien* från 1991 är en komedi med bl.a. Quentin Crisp och John Hurt i huvudrollerna som skildrar Manhattans bohemliv i en blandning av dokumentär och fiktion.

Som dokumentärfilmare har Nossiter gjort *Losing the Thread* (2001) om konstförfalskning, turism och manligt ego i Toscana, *Searching for Arthur* om Arthur Penn samt *Making Mischief* om förberedelserna inför *Signs and Wonders*.

Jonathan Nossiter har tidigare arbetat som regiassistent på teatern och vid filminspelningar (bl.a. till Adrian Lyne under inspelningen av *Farligt begär*) samt studerat konst i Paris och San Fransisco.

MEDVERKANDE

Yvonne Hegoburu (vintillverkare, Jurancon, Frankrike)
Battista & Lina Columbu (vintillverkare, Sardinien, Italien)
Michel Rolland (vinkonsult, Pomerol, Bordeaux, Frankrike)
Aimé Guibert (vintillverkare, "Mas de Daumas-Gassac" Aniane, Frankrike)
Familjen Mondavi (aktieägare)
Familjen De Montille (vintillverkare, Volnay, Bourgogne, Frankrike)
Bill Harlan (Harlan Estate, Napa Kalifornien, USA.)
Patrick Léon (vice-VD och teknisk chef, Château Mouton-Rothschild, Bordeaux, Frankrike)
Xavier de Eizaguirre (vice-VD, marknadschef, Château Mouton-Rothschild, Bordeaux, Frankrike)
Neal Rosenthal (vinimportör, New York City, USA)
Michael Broadbent (vindirektör, Christie's, London, England)
Jean-Luc Thunevin (grundare av Valandraud, S:t Emilion, Frankrike)
Jean-Charles Boisset (direktör, Boisset-gruppen, Nuits-S:t-George, Frankrike)
Bernard Magrez (VD, William Pitters, Bordeaux, Frankrike)
Familjen Frescobaldi (ägare, Frescobaldi Spà, Florens, Italien)
Familjen Antinori (ägare, Antinori Srl, Florens, Italien)
Salvatore Ferragamo (direktör, "Village d'il borro", Il Borro, Toscana, Italien)
James Suckling (vinkritiker, "Wine Spectator Magazine", Il Borro, Toscana, Italien)
Massimo & Patrizia Vinci (vinbutiksägare, Volterra, Toscana, Italien)
Isanette Bianchetti & Inaldo Tedesco (Vintillverkare, Pernambuco, Brasilien)
Familjen Etchart (vingårdsägare, Domaine San Pedro de Yacochuya, Cafayate, Argentina)
Antonio Cabezas (vintillverkare, Cafayate, Argentina)

PRODUKTIONSUPGIFTER

Regi, foto, klippningJONATHAN NOSSITER
Medproducent, ljud, B-fotoJUAN PITTALUGA
Assistent, kameraoperatörSTEPHANIE POMMEZ
Regiassistent, medproducentLAURENT GORSE
ProduktionGOATWORK FILMS, LES FILMS DE LA CROISADE
I samarbete medSOPHIE DULAC PRODUCTIONS, RICARDO PREVE FILMS
MICHEL SAINT JEAN, DIAPHANA FILMS
ProducenterEMMANUEL GIRAUD
JONATHAN NOSSITER
SamproducentTOMMASO VERGALLO
OriginalspråkENGELSKA, FRANSKA, SPANSKA, PORTUGISISKA
ÖversättningMARIANNE MARTY
Längd & format136 minuter, 35mm, 1:85/färg, dolby SR
DistributionFOLKETS BIO

Pressbilder och texter finns på www.folketsbio.se.
För övrig information, kontakta gärna oss på Folkets Bio.
Tel: 08 545 275 20 info@folketsbio.se Fax: 08 545 275 27